

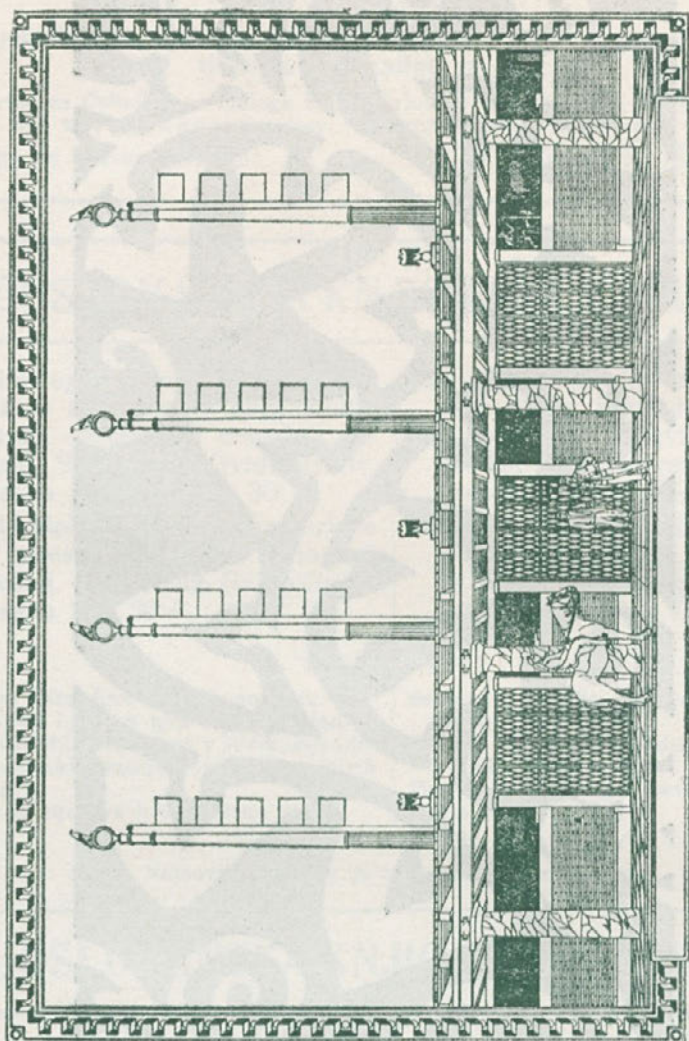
Poštšina plačana v gotovini.

MLADOST

1927

Št. 5

PORTAL ORLOVSKEGA STADIONA

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravišтво je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravišтво „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

LETNIK XX

MAJNIK 1927

ŠTEVILKA 5

F. Strah:

Naš majnik.

In zopet majnik...! Pomlad!

Od vsepovsod nas pozdravlja narava in kakor ena sama visoka pesem Vsevišnjemu je njen prisrčen klic: Pridi človek! V jutranjem solncu se lesketajo biserne kaplje iz rosnih trav, rahle meglice vstajajo iz sveže razoranih njiv. Vse je pripravljeno, da služi človeku v dobrobit.

Taka je zemlja spomladi, tako je polje v majniških dneh!

In mi?

Ko zremo pred seboj v sinji dan in solnčni vzhod in so njive pred nami v polju sveže razorane, z novim semenom obsejane, — pogledjmo še sebe in se vprašajmo: Ali so tudi naše njive razorane? Ali so pripravljene sprejeti vase seme resnic, da vzkali in vzcvete?

O bratje! Tudi naša srca so kakor njive. Bodimo torej dobri gospodarji svojega posestva, najjemenitnejše lastnine, ki nam jo je Bog dal in jo imamo: srca in duše! Ne pripustimo, da bi bil zamujen čas in bi šel majnik mimo nas. Kakor skrben vrtnar, tako skrbimo za svoj vrt, za njive svoje, za svojo dušo in srce. Razorjimo si njive svoje notranjosti in sprejmimo znova vase seme neminljivih idealov, večno svetlih: Vero, Ljubezen!

Iztrebimo plevel in zavržimo ga. Pustimo mesta cvetju. Naj vzkali in vzbrsti v presojne majniške dni tisočero rdečih rož iz naših src! Vsaka naj bo posvečena majniški Kraljici, nebeški Materi.

In molimo k njej, bratje:

Da bi naše njive stoteren sad obrodile v korist zanamcem našim in nam samim in prelepi naši domovini! Da bi cvetje naših gred vsevdilj dehtelo v sinje majniške dni! Da bi nam Bog blagoslova dal do konca naših dni!

In sklenimo, bratje:

Leto za letom bomo neumorno obdelavali grede naših src. Mariji v čast, nam v korist za daljnje svoje dni. In gojili bomo rože, da se bodo razcvitale v cvetje, ki mu je ime: Čistost, Poštenje! Sejali bomo seme ljubezni in vere.

Zato, naš majnik, ave!

M. S.:

Slovenski materi.

(*Za desetletnico majniške deklaracije.*)

Mati! Pesem milijonkrat peta, pa neizpeta. Slovenska mati! Slaboten je moj glas, da bi ti zapel hvalnico, ti vseljubeča, vseodpuščajoča. Da bi mogel na vrh sveta in pokazati solze, ki si jih najokala v stoletjih. S ponosom bi jih odgrnil svetu, zakaj tvoje solze so naše bogastvo.

V daljnih stepah si sanjala med svojimi sestrami. K bregovom Visle si hodila zajemat vodo. V njenih valovih si umivala svoj obraz in svoje lase si spleta pod belimi brezami. Na večer si odhajala iz šotora. Tiho si zapuščala dan in iskala belih vil v samoti. Ob luninem svitu, ob tulenju stepnih zveri si begala in iskala ceste, ki pelje v obljubljeno deželo. Slutila si jo. Ni mirovalo tvoje srce. Videla si svoje otroke, ki jih še ni bilo. Ljubila si nas in težko ti je bilo v duši. Zakaj videla si, kako bomo stegovali drobne ročice k tvojim prsim. Težko ti je bilo. Nisi imela skorje, da bi jo ponudila lačnim. Ob žetvi je prihajal stoglavi zmaj in požiral izpred zob.

Kraljičina si bila, zakleta v ledeni grad. In ni bilo kraljeviča, da bi ogrel mrzle zidove, da bi te rešil iz ječe. Jokala si. Le samotni veter v stepi te je slišal. Tvoje oko pa je šlo za solncem, za toplim in vabečim solncem. In zgodilo se je, da je pridrvel zopet stoglavi zmaj. Razbegnila se je čreda. Gorelo je po pušči in veter je tulil. Z vetrom so se zgubile v svet tvoje sestre. Sama si stala opolnoči sredi samotne dobrave. Prišel je klic od juga. Kraljevič je klical. Težka je bila pot. Ni bilo Mozesa, da bi kazal pot in razdelil Rdeče morje. Ni bilo ognjenega stebra, ki bi šel pred tvojimi nogami. — Tema je bila brez konca. In iz teme je prihajal glas. Šla si in noč je bila s teboj.

Ob zarji si prispela na goro. Zasijal ti je v očesu zgodnji žarek. Zastrla si oko in videla deželo, ki ti je bila usojena. Vsa v megleno morje zavita se je dramila v rano jutro. Ponosno je kipel v nebo mogočni troglavi orjak. Solnce mu je božalo plešasto glavo. In doli ob zeleni obali je butalo morje ob skale in blagoslavljal prebujajočo se zemljo. Objela si jo prelepo, od vekomaj obljubljeno. Gosposvetsko polje in solčna Goriška sta si podala roko. Pod starim Triglavom sta se objela v tvojem naročju brat in sestra. In Bog je sklenil: Ne bom pogubil tvojega rodu na vekomaj.

Zagrebla si se v to sveto zemljo in nisi več pogledala solnca, ki je blagoslavljal tvoj trud. Ležala si, grebla in kopala, da bi nam odkrila zaklade, da bi nam izkopala kruha, nam negodnim. In mi smo pili iz tebe. Pili smo ti kri in smo rasli. Upadle so tvoje prsi, ker bilo nas je veliko in lačni smo bili. Z železom smo orali po tvojem čelu. S krampi smo ti sekali v lice. Ti si molčala in z brezobnimi čeljustmi zvečila skorjo, ki nam je padla z mize. Mi smo pa vriskali in orali in sekali. Umiralo je tvoje lice. Tvoje oči so pa prepevale, ko smo se igrali pri tvojih nogah.

Pa je prišel dan, ko smo dorasli tvojim perutim. Premajhna si bila za nas. Šli smo, ko smo ti izpili prsi. In smo prišli v svet. Samo smo te pustili, oslabeledo in izmučeno, ko smo se čutili dovolj močne. In tujec je kopal in dolbel po tvojem hrbtu. V mlin si mu nosila na starih plečih in jokala po otrokih, ki so jedli, kar je ostalo svinjam gospodarjevim. Mi pa smo nosili opeko za palačo egiptovskemu faraonu. In skale smo lomili. Gora se je majala, kjer je zgrabila naša pest.

Čudil se je svet, odkod ta moč, to življenje v nas, ki bi zlomilo svet. In, mati, v tla smo gledali in nismo imeli poguma reči, da smo kri tvoje krvi. Zatajili smo te. Ne poznamo te ženske, te izmučene starke... Še nikdar

je nismo videli. Pa je prišla dekla skozi mestna vrata in rekla: Jezik vas razodeva. Mi pa smo se rotili in prisegli, da te ne poznamo. Svet se je pa režal, zakaj videl je v naših očeh tvojo podobo.

Zazeblo nas je in spoznali smo. Šli smo iz mesta in jokali. Mati, grešili smo zoper tebe in zoper nebesa. Daj, da bomo zadnji v tvoji hiši! Lačni smo vsega.

Suhe so bile prsi. Ni bilo več hrane za nas. Pa si odprla žile in kri si nam dala. Nisi vprašala, kod smo hodili. Umirajoče oko se je zopet odprlo in smehljaj je zaigral kot nekdanj. Vrnili smo se vsi: bratje iz Koroške, sestre iz Primorja in vsi tostran Karavank. Pesem smo slišali. Kje so naše meje? Vile naših gozdov so pele in zahrepeneli smo po tebi vsi.

Pa so priplavali čez noč jastrebi od severa in sedli na tvojo glavo. Gosto so ti posuli lica in teme in ti kljuvajo do možganov. In iz morja so planile omledne kače in se ti ovile okrog trudnih nog in te grizejo in ti trgajo meso. In naše vile pojo drugo pesem, pesem o mamici, ki umira.

In mi otroci še vedno pijemo iz tebe kri in ti izsesavamo mozeg. — Ti pa si vesela v bolečinah, zakaj tvoja kri je naš blagoslov. Dokler ti živiš, mati slovenska, ne bomo lačni. Zakaj če ti žile izpijemo, nam boš iztisnila hrane iz kosti.

V. Winkler:

Trnovski drvarji.

Juh! Kako so naše pesmi krepke,
z Goljaka odmevajo v kraške gore
in če je jasen dan
še na goriško stran.

Joj! Kako se je čez naše jase prelilo.
vse svetle dni in vsa solnca zakrilo,
prav kot temen spomin
iz furlanskih nižin.

Oh! Kako nam sekire temno pojo
kot da nam samim v srea gredo,
prav kot da pojejo vsem našim smrt
od daljnega Krna pa doli do Brd — — —

Franjo Strah:

Suh list.

Zgodba fanta.

7. Telovadba.

So ljudje, ki so orlovski člani, pa menijo, da je telovadba le eno izmed sredstev, ki naj predstavlja orlovstvo širši javnosti. Taki mislijo, da store organizaciji neizmerno dobroto, če ji žrtvujejo en sam večer v telovadnici. Ne upoštevajo pa in ne vidijo, da le sebi store dobroto in korist, ko si pri telovadbi krepe telo; še manj upoštevajo in nič ne cenijo duševnih dobrin, ki jih taki večeri prinašajo. Takim se zdi žrtev, zvezana z neštetimi premagovanji, kadar jim prostovoljna disciplina zapove: nocoj pridi! — Težko in leno se pripravljajo in se sramote s svojo tolažbo, radi lepšega postavljeno: samo da pridem! Da bom tam, ko bodo šleli in klicali iz knjige.

Čudno! Še potem, ko se odločijo in gredo, iščejo v sebi praznega izgovora, ki bi jih zadržal. Gredo, pa najdejo ob poti zadržke. Čisto neznatne in le v zadregi odnekod priylečene. Pa jih vendar objamejo, kakor da so jim rešilna bilka. In še veseli so jih. Nič jim ne očita vest, da bo zamujena ura, ki je določena in zapisana in bi tudi njim — kakor vsem — morala biti sveta. Zakaj sami so si jo določili. Prostovoljno.

Opomnite take ljudi enkrat dvakrat, trikrat, stokrat! Nič... Kakor da beseda ni njim govorjena, se niti ne zmenijo za opomine, še tako resne. Smejoč se gredo preko njih, najsi jim bodo ustni in zaupni, ali pa javni v dopisni knjigi. Toliko se katerega prime, — da važno in pomembno izjavi: načelnikova sitnost...! — Toliko pa se že malokdo zave, da je vsaj opravičila dolžan, ako je že izostal. Niti iz formalnosti, še manj iz dostojnosti. Kadar jim načelnik govori, poslušajo; njegove besede pa ne najdejo tal. Mimo ušes gredo v neznano daljo, kakor bežne megle.

In da lepše izgleda, se posmejejo in so polni besed, trdih, povdarjenih: »Bom! Čisto gotovo pridem!«

Kako rad bi Cene včasih dejal: »Nič obljub, fantje! Z dejanji pokažite, če ste fantje, kakšna je moč in veljava vaše besede, enkrat izrečene, stokrat in stokrat ponovljene. Pokažite se, fantje! Fantje...!«

Tako bi Cene rad povedal pa ne pove. Molči. In misli: »Tisti, ki vedo našo pot in luč in jim je kaj do sebe in do organizacije, tisti pridejo. Drugim zastoj pojem opomine!«

In prihaja slednji večer, veder in silnega ponosa. Sleče se, telovadi — in čaka... Počasi prihajajo bratje, drug za drugim, vsak z običajno zamudo. Tisti se potem jeze nad drugimi, ki jih sploh ni.

Cene poveljuje, šteje, čita imena vseh in posluša godrnjanje:

»Tale Tilnov! Nikoli ga ni!«

— — — — —
Tisti večer pa je Peter spet prišel, Šimen ga je spremljal prav od doma, kamor ga je šel iskat. Med prvimi sta vstopila. Peter ves drugačen, ko tistikrat pred tedni. Vesel je bil, s smehom na obrazu. Vse drugače ga je zajelo, ko je bil med prvimi, kakor pa zadnjič, ko je bil tako pozen. Tudi je drugo besedo vedel za Šimnom:

»Bog živi!«

»Bog, Peter!«

Ves srečen je bil Šimen, kakor bi pelo v njem.

»O, saj sem vedel! Enega bi rabil, da ga spremlja in vodi in uči. Samo enega.«

Nedolgo potem je bilo živo vrvenje v telovadnici. Vrste so se menjavale na orodju: bradlji, drogu, krogih, ročkah, konju. Peter je gledal zdaj tu, zdaj tam, ves nemiren se je prestopal. Nerodno mu je bilo postalo.

Naenkrat je začutil silno toploto v prsih in je zardel, ko se je spomnil onih dveh večerov nazaj. Prvega, ki je v njem napačno zaznal, da ni med brati brat, ter je potem v vinu poiskal tolažbe in nadomestila, pa ga je tam med bivšimi tovariši zapeklo in zbolelo še bolj, ko je čul ostro besedo iz sovražnih ust... Še drugega večera se je Peter spomnil, tistega, ki je bil iz svojeglavnosti v ljubezni in je bil Polonin. In še ponovno se je trpke besede spomnil, ki je tedaj pognala nevoljo in jezo iz njega, da je zalučal kozarec v pivo pri sosedni mizi. Prav zatrdno je vedel in verjel: če bi se nocoj tisto zgodilo, nič se ne bi razburjal, ne bi vstal in ne zalučal; morda se še ozrl ne bi. Mirno bi izpil, plačal in odšel, le v sebi bi mislil: »Surovine pijane! Pa bi bil vam pokoren!«

Tako je Peter z občutjem čustvoval, ko je vadal tisti večer med brati.

Tudi na zunaj je bil vse bolj dovteten za dobro, kakor sicer. Fantje so ga opazovali pri gibih in ga bodrili:

»Vidiš, Peter, saj bo!«

»O bo, bo!«

»Še dober telovadec bi lahko bil, močan si dovolj.«

V drugem kotu je vadal na bradlji Šimen. Videl je Petra in njegovo navdušenje. Nagnil se je tedaj do Komatarjevega ter z očmi pokazal na Petra:

»No!?!«

Komatarjev Nace je bil blagajnik in zelo preudaren fant. Malo je pomolčal na Šimnovo gesto, potem pa je odgovoril važno:

»Plamen, ki veliko zajame — a je prazen.«

»Misliš!?«

»Videl boš! Pravega ognja ne bo, zakaj žerjavice ni.«

»In pri tem ostaneš?«

»Ostanem! Vesel bi pa bil, ako se motim.«

»Vidiš, gostilne se pa le ogne zdaj, mati so tako rekli.«

»Ogne! Do prve prilike. Kadar pa spet zaide vanjo, bo spet stari Peter.«

»Strašen dvomljivec si ti, Nace! Skoraj bi se ti smejal.«

»Le smej se! Toda: kdo se bo zadnji, Šimen...?!«

Kakor jek svarečega opomina iz daljave je bil Nacetov glas.

8. Disciplina.

Zgodilo se je prav tako, kakor je Šimnu napovedal blagajnik.

Peter je bil plamen, ogenj pa ne. Bil je hipoma navdušen, ali prav tako hitro mu je navdušenje splahnelo. Parkrat je bil res redno in točno pri telovadbi in se je čutil tudi srečnega. Vse prehitro so mu minile tiste ure. Vselej bi bil še rad ostal v telovadnici in telovadil, toda sam, brez poveljevanja in brez vsakega smotra. Bilo mu je všeč pač — »zveranje«. Redovne in proste vaje so ga pa manj mikale in se je dolgočasil ob njih. Le orodje, drog in bradlja — tu se je prekucaval in potil. Vselej je bil zadnji, ki je odhajal, in dostikrat je prvi prišel.

Ni bilo dolgo tako. Kmalu se je obrnilo: zadnji tja, prvi ven. Potem k Poloni... Potem še toliko ne in slednjič sploh ne.

Čisto polagoma in natihoma je prišlo vanj, mu sedlo v dušo in se ni ganilo iz nje: da je vse skupaj neumno... in nespametno... in brezkoristno... Nič ni vedel, odkod naenkrat to, pa tudi ne, zakaj; saj se še spraševal ni!

Čuvstvoval je pri sebi:

»Pa so rekli, da je več kakor kroj. Saj ni! Samo to je in pa disciplina, ki jo pojejo, pojejo. Pa še pojejo jo zastonj. Zaradi lepšega. Radi tega, da lepše izzveni: leva, desna, leva, desna... Čemu mi bo to? Še pri vojakihi mi je presedalo. Pa bi zdaj! Razgibam se s koso in za plugom in brano; zakaj torej še trikrat na teden po taktih!? Zato menda in samo zato, da bom zvest disciplini, kakor govore in pišejo. Zato, da jim bom pokoren. In na koncu še zato, da mi bodo potem lahko rekli, kako sem neumen...«

In ko je bil opozorjen na točnost, je našel izgovor:

»Včasih bom že prišel, vselej me ne bo!«

»Zakaj pa točno in redno ne, ko si vendar pod disciplino vezan?«

»Beži in ne sprašuj, ko povedati ne vem.«

»Pa vendar!« je silil Ciril.

»Nič tistega ni, kar bi bilo veselo. Tako pusto in dolgočasno, vedno enako prazno,« je končno izjavil Peter.

Začudeno je pogledal Ciril:

»Prazno...?«

Štrefelnov Tone je ob strani stal, poslušal in posegel vmes:

»Pa, sestanki, Peter?«

»Tudi to ni...!«

Peter ni resnice govoril. Zakaj tisto, kar je povedal, ni bilo glavno. Resnico je skrival, celo pred seboj. Le včasih mu je živo stopilo pred oči in se je zavedel: Polona! Tedaj je zagorelo v njem... in je pustil vse in šel samo za imenom. Od nedavnega večera je ostalo v njem: »Polona, ti me držiš...!«

To je slabost! Sredi telovadbe, ob najbolj izbrani misli sestanka ga je dvignila želja in ljubezen in vse, vse... in pognal se je za klicem z nedopovedno silo. —

Tistikrat so pripravljali novo igro. Režiser Tone se je posvetoval radi vlog s člani in so tako presodili: »Morda Petra s tem kaj privežemo. Vlogo mu dajmo!«

In res! Dali so mu kratko vlogo, da je postal spet mahoma vesel, ter je hodil k skušnjam v težkem pričakovanju dneva, ko se bo pokazal ljudem... Vso zabavo je našel pri teh skušnjah in prav tako, kakor jo je vedno iskal. Posedal je za kulisami in se menil z dekleti, ki so tudi igrale. Bil je dostojen v besedah, ali —: pri skušnjah je že samo govorjenje preveč. Umevno tedaj, da se je režiser jezil radi njega na vse:

»Disciplina, fantje, disciplina!«

Peter se je uporno namrdnil: »Pa tvoja disciplina...«, ter postrani pogledal druge. Nasmehnili so se vsi, drug za drugim, utihnili pa niso. Zopet in zopet je glasno očital Tone:

»Le zakaj večere zapravljamo, fantje! Ali ste res otroci! Komu v korist prihajamo sem večer za večerom, vas vprašam? Ali meni? — Če to mislite, kar pojdemo in brez slovesa.«

Malo je le pomagalo in le v pritajenem šepetanju so se pogovori nadaljevali.

Prav vesel je bil Tone, ko so prišli do generalne vaje.

Peter si je naročil dve vstopnici.

»Oho, Peter, ti pa kar dve?!«

»Dve, da!«

»Katerima dvema?« je bil radoveden Ciril.

»Eni sami.«

»Pa druga vstopnica?«

»Zame bo,« se je Peter nasmehnil, potem pa resno in skoraj žaljivo pristavil:

»Ti je kaj mar!?«

»Mar...? Nič mi ni. Ampak ne razumem. Saj menda igraš.«

»Samo v prvem in tretjem.«

»In —?«

»Ogrnem pelerino in prisedem.«

Ko je Tone zvedel, mu ni bilo prav in se je silno jezil. Odločno se je uprl Petrovi nameri:

»Ali naj vas sproti iščem, vsakega v drugem kotu?«

»Ne bo me treba. Sam pridem.«

»Tako ne gre fantje! Ali igralci, ali gledalci, oboje ne! Nemogoče!« je trdo ukazal Tone in se zasukal na peti. »Če mi kaj besede gre kot režiserju!« je še dostavil resno.

Peter se je čutil silno ponižanega. V zadregi je stiskal ustne, gledal nepremično predse in Toneta. Potem pa naenkrat planil:

»Pa nič, pa nič! Tu ti je vloga. Lahko noč!«

Vrgel je zmečkan papir Tonetu pred noge. Nato je brez besede zapustil dvorano ter glasno zaloputnil duri za seboj.

Toneta je zbolelo. Grenka boleost mu je napolnila dušo: »Torej zadnje uro se vračajo vloge! O le zakaj sem toliko večerov pretrpel? Le čemu, čemu —?!«

In trpka misel se mu je zgnetla iz boleosti:

»Zakaj nam je dano disciplino učiti ljudi, ki pojma nimajo o njej!«

(Dalje.)

Zalostna misel.

*Samotno drevo se temni iz polja —
misel prežalostna sredi srca.*

*Tisto drevo bom iz zemlje izrul,
v rano bom zlatega solnca nasul — — —*

*Beseda je plašna in le hrepeni,
v mrak se potaplja in bolno strmi:
samotno drevo se temni iz polja —
misel prežalostna sredi srca.*

Br. Janež:

Rimski mozaik.

11. Kapitol.

Piazza Venezia je središče modernega Rima. Krasen, četverokoten trg, zaslonjen z orjaškim spomenikom Viktorja Emanuela II. dela res impozanten vtis. Iz njega teko tri glavne žile Rima: Corso Umberto, Corso Vittorio Emanuele II. in via Nazionale. Tu — in samo tu v središču je Rim res eleganten in velikomesten. Krasne palače, izbrane trgovine se vrste druga ob drugi. Rimski visoki svet in nobel postopači se tukaj zbirajo in promenirajo ob zvokih godbe. Tu je tudi stočišče cestne železnice.

Prav zato smo si to točko izbrali za izhodišče naših obiskov po novem mestu kakor tudi v središče starega Rima, na Kapitol, Palatin in znameniti Forum Romanum, ki stisnjen med griče Kapitol in Palatin ter Celij in Eskvilin predstavlja še danes, čeprav ves v razvalinah, eno zgodovinsko najznamenitejših točk vsega sveta.

Mimo spomenika Viktorja Emanuela II. nas vodi pot na Kapitol. Viktorjev spomenik je zamišljen kot narodni spomenik združene Italije in naj bi bil po svojem slogu in ogromni zasnovi nekako protiutež kraljevega Rima proti papeškemu Rimu. Misel sama je razumljiva, ker tujec na vsak korak naleti le na sledove papeške prestolice. Vendar bo moral tudi navdušen Italijan priznati, da se novi Italiji njena manifestacija s kraljevim spomenikom nikakor ni posrečila. Prostran kolos z mnogoštevilnimi stebrovjem nas pusti hladne. Kaj vse drugače učinkuje fasada lateranske ali šentpeterske cerkve! Pač se opazi, da so hoteli Italijani ustvariti nekaj posebnega. A preko te krčevite želje se delo ni povzpelo. Manjka mu tiste topline, ki jo dihaajo zares velike, genijalno zamišljene umetnine. »Očividna baharija,« je točno doumel Korel.

Ob desni strani spomenika gremo dalje, kar nas presenetijo lepe, do 15 m široke, dokaj strme stopnice, ki vodijo do znane Marijine cerkvice Ara Coeli, ki je vrh griča zavzela prostor nekdanjega Juninega svetišča. Jumo je bila boginja vojne, zato so jo oblikovali s šlemom in sulico. Vrh templja je stal kip boginje in pozlačena ost njene sulice je blestela v solncu veliko milj daleč njim, ki so se bližali kraljici mest.

Tik ob stópnicah skoraj prezremo skromni kip moža, ki je v srednjem veku za nekaj časa toliko pomenil v Rimu: slavni ljudski voditelj Cola di Rienzo. V dobi papeškega bivanja v Avignonu na Francoskem je rimsko ljudstvo postalo plen raznih brezvestnih, ropazelnih plemičev, ki so se trgali za oblast in uničevali ljudsko premoženje. Cola di Rienzo je oprt na ljudske množice z veliko energijo in izvrstnim razumevanjem ustvaril red, ukrotil pretepaške plemiče in upostavil pravico v mestu. Ljudstvo ga je oboževalo, odposlanstva vsega sveta so iskala ž njim stikov. Postal je »duce«, vojvoda, kakor ga italijanski narod postavi večkrat v zgodovini. Italijan je namreč izredno patriotičen, tako da ume svojo naglo, nestalno naravo v najusodnejših trenutkih podrediti višji sili in prenese tudi diktaturo, če meni, da je to v prid »veliki domovini«. A Cola di Rienzo so bili hitro siti. Mož se je namreč prevzel. Veliki nalogi ni dorastel. Omamljen po svojih velikih uspehih je kar na lepem iz ljudskega tribuna postal diktator. Prelevil se je v grozovitega samosilnika, pohlepnega po bogastvu, žejnega slave in časti. Oprt na mnogoštevilno vojaštvo je začel izvajati teror nad lastnimi pristasi. To ga je pokopalo. Izgubil je zaupanje ljudstva. V jutro 8. oktobra 1354. leta se je po rimskih ulicah razlegnil klic: Živelo ljudstvo! Doli z Rienzo! Doli z izdajalcem! Med vpitjem so se valile množice na Kapitol in obkolile palačo z živim obročem. Cola je menil, da gre za navadno demonstracijo. Pograbil je zastavo, hitel na balkon in dal z roko znamenje, da hoče govoriti. »Ko bi ga pustili govoriti,« — pravi sodobni zgodovinar, »bi jih gotovo pregovoril, taka je bila sila njegove besede!«

A to pot ga niso slušali. Nabujkana množica je pričela divjati, metati kamenje in streljati. Rienzo se je moral umakniti. Demonstranti so pobili stražo in zažgali vrata, hoteč vdreti v notranjost. Medtem je Cola ukazal služabništvu, da so ga spustili skozi notranje okno po namiznih prtih na dvorišče. Zbehan je obstal. Ponovno si je nataknil na glavo čelado in jo zopet snel, neodločen, naj se li preseka z mečem skozi množice

ali zbeži preoblečen. Slednjič se odloči za zvijačo. Ostriže si brado, obraz si namaže s črnino, zagradi kos posteljnine, kakor da je plenil iz plane med množico s klicem: le gor, le gor, gori je še veliko!

Toda imel je smolo. Izdale so ga zlate zapestnice na rokah. Takoj ga zgrabijo in vlečejo na prostor, kjer je on sam izrekel toliko smrtnih obsodb. Tu ga spuste. Nastane strašen premor, ki ga obsojenec skuša vseeno porabiti za rešitev. S prekrizanimi rokami, predirljivo motreč svoje napadalce naenkrat povzdigne glas. Vse umolkne. A v tem hipu mu eden okoli stoječih porine meč v telo, da se mrtev zgrudi. Šele tedaj planejo nanj, vse dotlej so se ga bali. Odrežejo mu glavo, truplo pa vlačijo po mestu in je končno obesijo na stojnico nekega mesarja...

Tale poučna zgodba se mi je vsiljevala v spomin, ko sem stopal po širokih, udobnih stopnicah na Kapitol. In se mi je zazdelo, da ji skoraj manjka izvirnost, ko se ta storija tolikrat ponavlja v zgodovini. Res, učiteljica naj nam bi bila zgodovina, a kdo se iz zgodovine kaj nauči? Nihče! Zato se zgodovina tolikrat ponavlja.

Čeprav po obsegu najmanjši, je Kapitol v starem Rimu vendarle zavzemal najodličnejše mesto, kakor kaže že beseda. (Kapitol iz latinskega: caput = glava in colis = grič, torej: glavni grič.) Tu gori je bil sedež glavnega rimskega boga Jupitra. Njegov tempelj je bil cilj zmagovalnim povorkam vojskovodij, ki so v trionfu preko trga po Via sacra (sveta pot) prikorakali na grič in darovali. Samo s tega trga dostopni Junin tempelj je bil v vojski trdna bramba rimske svobode. Na vseh drugih straneh so padale v globino strme stene, med njimi znamenita tarpejska skala, preko katere so Rimljani metali novorojence, ki jim niso bili po godu. Danes so vse strmine zginile. Tam, kjer kažejo mesto tarpejske pečine, se pasejo kokoši in gosi.

Pogled, ki se nam s Kapitola odpre na stari Rim, je nepopisen. Polasti se te zavest, da stojiš na meji dveh svetov. Pred teboj stara slava Rima: Kolosej, silno zidovje cesarskih palač na Palatinu, potem Forum Romanum, s slavaloki in stebrovjem, okruženim in oglodanim od časa, ki je tod mimo odhitel v brezkončnost. — Na zapadu pa cerkve, križi, angelski grad, ves krščanski Rim in nad vsem orjaška kupola sv. Petra, kakor okamenela papeška tiara poveznjena nad mestom.

Kako sta tu čudežno vzrasla dva svetova. Ali sta zrasla drug iz drugega? Nikakor ne! Drug ob drugem? Tudi ne. Dve taki ideji, katerih vsaka zase zahteva vse, ni mogoče, da bi živeli druga ob drugi. Vsak vidi. Zgodil se je prelom v zgodovini! Krščanska ideja je bila silnejša in je porazila poganstvo. Evo, tu pred nami leži v prahu kakor simbol. Iz poganških ruševin je vzkliklo krščanstvo, še neskončno silnejše.

Ali ni tako še vedno v zgodovini, se hipno domislím, ko stopam nizdol proti trgu. Še vedno je tako! Tudi v nas ljudeh je tako, sklenem s popolno gotovostjo ob vstopu na Forum.

(Dalje.)

Člani orlovskega odseka z Velikih Lašč na poti v Ribnico na okrožne tekme.

Vojteh Jeločnik:

Kakšen naj bo orlovski kraj.

Prepogosto, da, lahko rečemo, pri vsaki orlovski prireditvi vidimo nastopati posamezne Orle, katerim bi najrajše zašepetali na uho: »Prijatelj, skrij se!« ali pa: »Pojdi po najkrajši poti domov!« — Zakaj? Zato, ker je tako opremljen, da bi ga moralo biti v resnici sram. Kako pa izgleda? Na glavi z dolgimi lasmi mu tiči povaljana čepica, na kateri ima pripeta dva ali celo tri dolga peresa, da izgleda skoro kot kak poglavar indijanske družine. Kokarda na čepici je tudi zamazana tako, da je od daleč že težko razločiti trojne barve. Rdeča srajca je zmečkana in dostikrat že tako obledela, da se komaj dozna prvotna njena barva. — Ovratnik, če ga sploh ima, je nepravilen, ker je, mesto pokončen, z odprtimi gubami in odprt ter pripet z velikim od daleč vidnim svetlim gumbom. Da tak Orel ne čuti potrebe po snažnih in pravilnih manšetah, je samoobsebi umevno. Surka zmečkana in nepolikana, ravno tako hlače, ki mu segajo komaj do gležnjev.

Da je tako opremljen Orel v sramoto organizaciji in v posmeh nasprotnikom, menda ni treba preveč poudarjati.

Kakšen naj bo tedaj orlovski kraj in kako naj se nosi?

Kraj obstoji iz hlač in surke, rdeče srajce, črne čepice z rdečim temenom in peresom ter rjavega usnjatega pasu.

Hlače in surka morata biti iz predpisanega blaga, ki se dobi pri Nabavljavni zadrugi v Ljubljani, Ljudski dom. Tam se dobe tudi vse druge potreščine.

Hlače morajo biti dosti dolge in morajo imeti na koncu vsake hlačnice usnjen, ali pa primerno širok gumijast trak, ki pride pod čevlje kot pri telovadnih hlačah. Žepi naj bodo ob strani pri šivu in ne na sprednjem delu. Hlače naj bodo pred vsakim nastopom prelikane.

Surka naj se lepo prime života, posebno ob vratu. Paziti je posebno, da so rokavi primerno dolgi in ne prekratki.

Srajca mora biti iz rdečega ruša ali volnenega rdečega blaga in pred vsakim nastopom prelikana. Nošnja rdeče srajce iz svile ni dopustna.

Rdeča srajca mora imeti rdeče gumbce. Zapomnite si: rdeče gumbce in ne raznih barv ali celo kovinastih.

Bel ovratnik pri srajci mora biti vedno svež. Pripet mora biti na notranjo stran ovratnika in sicer brezpogojno z rdečim gumbom. Ovratnik mora biti pokončen in ne zavihan. Zelo priporočljivo je, da ima vsak Orel za javen nastop en ovratnik v rezervi za slučaj, če se mu prvi umaže ali vsled potu zmečka.

Ravno tako mora imeti vsak Orel manšete. Manšete morajo biti popolnoma bele in ne barvaste. Manšete morajo biti okrogle in z eno gumbnico v sredi. Manšeta mora biti pripeta z rdečim gumbom na notranji strani srajčne manšete tako, da gleda bela manšeta iz rokava za približno pol centimetra.

Čepica sme imeti eno samo pero, pripeto s kokardo in znakom. Pero na čepici ne sme biti daljše kot 15 cm. Pero mora biti pripeto nekoliko poševno in ne navpično ali vodoravno. Čepica mora biti snažna in ostriženi glavi primerno velika; ne premajhna, da ti ne pade z glave, in tudi ne prevelika, da ti ne sede na ušesa. Kokarda naj bo vedno snažna in ne zmečkana. Pravilno se nosi čepica tako, da je kokarda s peresom nad levim očesom.

Rjavi pas naj bo snažen in tako zapet, da je zaponka na levi strani pod ognjeno surko.

Če imaš surko ogrnjeno, pazi na to, da pride ovratnik surke na vrat, ne pa na prsi. Surkine vrvice morajo biti speljane čez prsi, ne pa čez trebuh. Če imaš surko oblečeno, je vrstica ovita okrog vratu, pri čemur je paziti, da ti vrstica ne visi po hrbtu navzdol.

Na levi strani surke naj se prišije med četrto in peto zaponko vodoravno trak z napisom odseka. Ta trak naj bo pač vedno snažen. Drugih znakov, razen odlikovanj, se ne sme nositi na kroju. Tudi cvetlice se smejo nositi na kroju le takrat, kadar se uradno pri sprejemu pripenja, sicer ne! Tudi je dovoljeno pri slavnostnem sprejmu pobirati cvetlice, katere se mečejo v pozdrav, a nositi se morajo v rokah, ne pa na prsih ali celo na čepici. Pri tem je pa treba paziti, da se vrste ne pokvarijo.

Kadar si v orlovskem kroju, imej vedno snažne in lahke čevlje, črne barve in v dobrem stanju. Nošnja barvastih (rjavih, belih) čevljev pri kroju je strogo prepovedana.

Preden oblečeš kroj, preglej ga par dni prej, če je v dobrem stanju. Poglej, če ni zmečkan; poglej, če trak na prsih ni umazan, isto tako kokarda na čepici. Poglej, če imaš v zalogi rdeče gumbe, svež ovratnik in sveže manšete! Potem pa poglej še sebe nekoliko! Poglej, če si gladko obrt; poglej če si ostrizen, da ti dolgi lasje ne bodo padali po vratu. Glej, da boš snažen sploh!

Če si izposodiš kroj, glej, da se bo prilegel tvoji postavi; da ne bo prevelik ali premajhen. Ako bi izposojeni kroj ne odgovarjal tvojemu životu, opusti rajše izposojilo.

Pa še nekaj. Kadar oblečeš kroj, si bodi v svesti, da znaš dobro redovne vaje! Ni dovolj, da imaš kroj, ampak moraš znati v njem tudi nastopati.

Bratje načelniki! Vadite pridno vse člane v redovnih vajah in korakanju, da bomo mogli smelo stopiti na letošnjih prireditvah pred sodbno javnost. Bog živi!

Telovadba.

Iz Nizozemske. Tamkajšnja kralj. telovadna zveza je štela po statistiki z dne 1. februarja 1927 v 309 odsekih 36.431 članov. Zveza obstoji iz 7 okrajev (nekake ekspoziture) in 33 okrožij. V tem številu članov so všeti vsi: odrasli in mladina, telovadci in telovadkinje poleg častnih članov. V primeri s lanskim letom se je število članstva zmanjšalo za 1727. — Sicer je tudi v primeri s prebivalstvom Nizozemske (čez polsedmi milijon) število članstva zelo skromno: komaj dobra polovica procenta nizozemskega prebivalstva v telovadni zvezi.

Odlični učenjak o telesni vzgoji. Kakor poroča »Orlovska straža«, 1927, 5. štev., se je lani vršila v Turinu proslava dvajsetletnice obstoja kat. ital. telovadne zveze. Ob tej priliki je p. Gamelli, bivši zdravnik, zdaj frančiškan in rektor kat. vsučilišča v Milanu, imel zajemljiv govor o koristi telesne vzgoje v luči kat. naukov. Naglašal je, da se pri telesni vzgoji mladine ne sme pozabiti na duha in da je telesna vzgoja zelo važna, da se vzgoji kreposten naraščaj. Dejal je: »Telesna vzgoja veliko pripomore k temu, da

mladina ohrani čistost, ker telesne vaje izvlečejo mladino iz pokvarjene in slabe okolice. Razen tega daje telesna vzgoja človeku oblast, da obvlada svoje telo in da utrdi voljo.« Slično izjavo so podali nedavno tudi vsi nemški in avstrijski škofje na svojih škofskih konferencah, poudarjajoči, da krščanstvo samo zapoveduje posvečevati primerno skrb za zdravje in moč telesa.

Pestalozzi in telovadba. 17. februarja 1927 je minulo 100 let, kar je umrl Johann Heinrich Pestalozzi, oče novejšega vzgojeslovja. Njegove stoletnice so se spominjala tudi razna telovadna glasila, ker se je Pestalozzi udeleževal tudi na tem polju. Sicer nam o njegovem telovadnem delovanju ni veliko znanega; kot učitelj je v Burgdorfu (Švica, blizu Berna) in v Iffertenu (blizu Freiburga v Švici) vzgajal otroke v telesnih vajah. V svojem delu »Wochenschrift für Menschenbildung« je podal nekake uvodne elemente telovadbe. P. je sestavil svoje vaje po vseh mogočih telesnih gibanjih in kretnjah in jih zbral v sestav elementarne telovadbe; on je prav za prav prvi pričel s prostimi vajami. Hotel je zlasti, da postane telovadec gospodar svojega telesa in da ravno s telovadbo

okrepi tudi svojo voljo in tako dobi smisel za estetiksko telesa in za krepostno življenje.

Češkoslovaška in telovadno gibanje. Da je v Češkoslovaški telovadno in sportno gibanje že zelo razširjeno, nam kaže sledeča statistika: Največ članov šteje Sokol (570.000), nato pride takoj Orel z 130.000 člani, social-demokratska tel. društva štejejo okrog 100.000 članov, komunistična tudi 100.000, nemške tel. organizacije na Češkoslovaškem 70.000, razna sportna društva, ki jih je okrog 2000, imajo 260.000 članov in skavtska društva 40.000 članov. Skupno število vseh onih torej, ki se telesno vzgajajo, znaša okroglo 1.300.000: to se pravi, vsak deseti prebivalec Češkoslovaške je organiziran telovadec ali sportnik. Ker pa je še mnogo oseb, ki sicer goje telovadbo in sport, pa niso včlanjeni v nobenem društvu, je dejansko število onih, ki se udeležujejo na telovadnem ali sportnem polju, še mnogo večje.

Sportni pregled.

Že dolgo se nismo videli, in enkrat so nas kar prestrigli. Veliko imamo tvarine, zadovoljiti se moramo z malim. V ospredju sportnega zanimanja so zmeraj bolj igre v Amsterdamu. Marsikdo — na primer Finci in Norvežani — je prej rekel, da ne bo šel, sedaj se pa vsi priglašajo. Amerikanci bodo prišli na lastni ladji, 300 jih bo; na ladji bodo stanovali ves čas olimpiade.

Ne vemo, če bodo v nogometu spet zmagali Uruguayci. Sedanje gostovanje uruguayskega prvaka Peñarol po Evropi nam pravi, da so se od leta 1924. naprej ali Uruguayci poslabšali ali pa da so Evropeci postali boljši. Največje zanimanje v nogometnih tekmah zadnjega časa je zbudila pač zaključna igra za angleški pokal. Majhen in neznačen je ta srebrni pokal, a je največje sportno odlikovanje na Angleškem; izroči ga kralj sam. Doslej so si ga priborili zmeraj Angleži, letos pa njih sosedsi s polotoka Wales; in sicer mesto Cardiff, z 1:0. Tekma se je vršila v stadionu v Wembleyu, 92.000 je bilo gledavcev; najmanj pol milijona bi jih bilo rado gledalo, pa ni bilo več prostora. Kaj vse so pojedli in popili, kako so se gnetli, kdaj so prišli, itd., vse to smo popisali v »Slovenec«.

Nekoliko drugačna kot pri nogometu je žoga pri tenisu. To je bolj »nobel« igra. Kraljica te igre, Francozinja Suzana Lenglen, je prišla iz Amerike nazaj v Evropo in bo kazala svojo umetnost po večjih evropskih mestih. V par mesecih je v Ameriki zaslužila okoli 100.000 dolarjev. V Evropo je prišel tudi veliki ameriški mojster Tilden in bo tudi nastopal tu in tam. Prvi njegov namen je pač ta, da dobro spozna evropske igravce in njih način igranja; to pa zato, da mu bo borba za Davisov pokal lažja. Ta pokal je daroval leta 1900. Američan Davis in smatrajo njegovo posest za največje odlikovanje v tenisu; v zadnjih letih je bil po-

kal zmeraj v Ameriki, a je bila nevarnost, da ga odnesejo Francozi, že velika. Zato mora biti Tilden, prvi njegov branitelj, dobro pripravljen. V Berlinu je bil Tilden sodnik v boju najboljših dveh profesionalov sveta, na Nemškem udomačenega Poljaka Najucha in Čeha Koželuha. Zmagal je Koželuh, in Tilden pravi, da je Koželuh sploh najboljši igravec tenisa na svetu.

Ko pritisnejo pomladi solnčni žarki, se oživi lahka atletika. Glavna imena beremo, kako se pripravljajo in kako trenirajo za olimpiado. Nurni je že v izborni formi, v Ameriki se nahajajoči Finec Ritola tudi, Šved Wide prav tako, Američan Hahn tudi, z njim vred Francoz Baraton in Nemec Peltzer itd. To so tekači na srednje razdalje. Na dolge razdalje trenirata zlasti De Mar in Miles, na kratke Paddock, Locke, Körnig, Lammers itd. Znan nam je skakavec na daljavo Hubbard, črnc dijak iz Amerike; svetovni rekord ima, 7-896 m. Menda je preskočil že 8 m in je sedaj pri 8½ m; pa je vse še kar tiho. To bodo zopet presenečenja.

V težki atletiki beremo v zadnjem času pogosto ime bolgarskega dijaka Boževa, ki študira v Parizu. Prav izboren je, težno na primer je dvignil že 102½ kg. Znana Francoza Rigoulot in Cadine se bosta spet kosala, na Dunaju. Zadnjič enkrat sta dvigala od tal in sta prišla do 300 kg, tako namreč, da sta telu izravnila. A tudi 500 kg sta dvignila še par centimetrov od tal.

O ameriških bokserjih ni v zadnjem času nič novega. Prav pridno trenirajo na dolarje. Znani prireditelj boksnihih bojev Tex Rickard vabi svetovnega prvaka Tunneya na dva boja in mu ponuja za to 400.000 dolarjev. Sedaj se bo sezija spet pričela, in bomo kmalu kaj slišali. Od Evropecev, ki hodijo po Ameriki okoli, je še najboljši španski Bask Paolino.

V Bologni v Italiji se bo vršilo letos veliko zborovanje svetovne plavalne zveze. Za Amsterdam se je prijavilo že vse polno tekmecev. Na krajše razdalje imenujemo zlasti Američane Weissmuellerja, Laufferja in Spenceja, Šveda Borge, Nemca Derichsa, Heinricha in Rademacherja, Belgijca van Parysa, Avstralca Charltona, Japonca Takaišija. Na dolge razdalje pa Kanal kmalu ne bo zadostoval več, saj je celo ožino Catalina v Ameriki preplaval že več plavčev. Nemec Vierkötter je šel v Kanado in bo plaval tam na razdaljo 50 km, Nemec Kemmerich je bil pa zadnjič 32 ur nepretrgoma v vodi. Največjo plavalnico na svetu imajo sedaj v Berlinu, 600 se jih lahko naenkrat koplje, voda neprestano priteka in odteka; a preden prideš noter, moraš iti skozi pršno kopel.

Prav gotovo več kot 1 milijon ljudi je gledalo letošnjo veslaško tekmo med angleškima univerzama Oxford in Cambridge, po reki Temzi. Ves London govori tokrat samo o tem, vsakega veslača poznajo, koliko tehta, kako trenira itd. Starši pripovedujejo otrokom o prejšnjih tekmah — saj tekmujeja

ti dve univerzi že okoli 80 let, vsako leto zadnjo nedeljo v marcu ali prvo nedeljo v aprilu —, otroci se pa veselijo na poznejše tekme. Letos je zmagala univerza Cambridge.

Če gledaš naše avtomobile, ki vozijo po cestah, in če vprašaš, koliko konjskih sil imajo, dobiš odgovor: 10 KS, 25 KS, kvečjemu 80 do 100 konjskih sil. Angleška tvrdba Sunbeam je pa dala zgraditi avtomobil, ki ima 1000 konjskih sil. Na Angleškem ni nobenega pripravnega dirkališča, da bi s tem avtomobilom delali rekordne poskuse. Zato se je peljal major Segrave z orjakom v Ameriko, na polotok Florido, kjer je pripravno dirkališče. Vozil je tam 1 km tako hitro, da bi dala ta hitrost na uro 328 km.

Naši letavci prav nič ne zaostajo za drugimi; aviatika Sondermayer in Bad-

jak sta letela iz Pariza v Indijo in nazaj, torej tako kot drugi prvovrstni aviatiki. — Italijan Pinedo in Portugalec Beyres sta letela čez Atlantski ocean, med Afriko in Brazilijo, tam, kjer je najožji. Sedaj se jih pa vse polno pripravlja, da bodo leteli čez Atlantik gori na severu, tam, kjer je bolj širok, 4000 do 5000 km. Te dni bodo že nekateri odšli. Pinedo je imel smolo. Iz Evrope je letel v Južno Ameriko, od tam v Severno. Tu je nekdo iz neprevidnosti vrgel vžigalico v vodo, v kateri je bil Pinedov hidroplan, in aparat je zgorel. Sedaj je poslala italijanska vlada drug hidroplan za Pinedom, z njim bo letel naprej in po zgledu drugih iz Amerike v Evropo. Rekord neprestanega poleta z aeroplanom imata Francoza Rignot in Coste s 5425 kilometri.

IZ KRAJA

V KRAJ

Ziri.

Dolgo se že nismo oglasili v našem listu. Zato sedaj zopet nekaj vrstic o našem delu v odseku. Odsek dobro deluje, fantje imajo redno vsak teden fantovske sestanke in telovadbo, vsakokrat je prav lep uspeh pri teh večerih. Tudi smo imeli igro, ki je prav lepo uspela in so bili ž njo tudi ljudje prav zadovoljni. Večkrat imamo tudi skioptična predavanja. Sedaj se pripravljamo za okrožne tekme, da bomo pokazali, kaj smo se naučili v pozimskem času. Pri nekaterih fantih je sicer težava, ker so večkrat zaposleni, pa vendar se trudijo in s tem kažejo, da so res člani, pravi Orli. — Bog živi!

Kočevje.

Gotovo se vam je, bratje, čudno zdelo, da ste zagledali med dopisi tudi Kočevje: šment, kaj je tudi tam odsek? Je, in že več kot tri leta brcamo, pa se ni še nikjer nihče oglasil. Sedaj sem se pa jaz okorajžil in vam bom malo opisal, kako in kje »brcamo«. Da smo sredi Nemcev oziroma Kočevarjev, veste. Da je pa nasprotnikov cela rajda, pa menda ne. Kljub tem okolnostim pa je prišel takratni tukajšnji g. kaplan Karel Plot z vso voljo in vztrajnostjo misliti tudi na Orle. Kljub velikim težavam je bil sredi l. 1923, sklican ustanovni občni zbor in tam nas je fante podžgal za vzvišene orlovске ideje g. kaplan in pa najbolje še bivši predsednik O. P. dr. Basaj, ki je prišel iz Ljubljane nalašč zaradi nas. Prvi korak je bil storjen: začeli smo. Bilo nas je okoli 20 fantov. Treba je bilo takoj misliti na telovadni prostor. Za silo smo ga dobili pri g. Hauffu. Fantovske sestanke smo pa imeli pri g. Bizjaku v Šalki vasi. Dobili smo tudi izvrstnega načelnika, ki je prišel iz Metlike sem v službo. Priredili smo še isto leto Miklavžev večer v hotelu »Trste«, ki je

dobro izpadel. Ko pa je agilni naš prvi predsednik g. Plot odšel, je začel odsek hirati, dobil je prvi štadij jetike, Hauffov lokal smo izgubili, treba si je bilo poiskati novega. Vsi boji, ki smo jih vojevali, da bi dobili pravico telovadbe v telovadnici osnovne šole, so bili zaman. Vsa akcija je bila že pred ministrom, pa se le ni nič doseglo. Za silo smo se zato ukrcali v prostore opekarne in žage Zadrúžne zveze, ki še sedaj po dveh letih, žal, stoji. Toda življenje se je pomrtvililo. Lansko leto jeseni pa smo vnovič zaživel, ko je prevzel vodstvo odseka g. kaplan Franc Studen. Imamo sedaj redno fantovske sestanke, skrbimo za člansko in naraščajso telovadbo. — Tako je naše življenje. Težkoče se stavljajo povsod, toda treba jih je z močno voljo premostiti! Ob priliki še kaj več s Kočevskega. — Bog živi! — Brat Vilko.

Kostrivnica.

Da se pokorimo navodilom O. P., katera želi, da vsak odsek nekaj poroča v »Mladost«, pošiljamo tale dopis: Naš odsek šteje 14 rednih članov-telovadcev, 2 starejšini in 22 naraščajnikov, katerim se je tudi nabavila obleka na stroške odseka. Tekem smo se udeležili razen dveh opravičenih vsi ter dosegli 19-66 točk ali 69-22%, za kateri uspeh je odsek dobil tudi veliko diplomu. Da letos ne bomo zaostali, se že sedaj pridno pripravljamo tehnično in z nedeljskimi sestanki organizatorično za tekme. Tudi izletov smo imeli več, in sicer v Šmarje, na Tinsko in na Sladko goro. Ob orlovskih praznikih in vsako prvo nedeljo se udeležujemo skupnega sv. obhajila obvezno. Največ težav pri napredku nam dela pomanjkanje prostorov za telovadbo in prireditve. Bog daj, da pridemo tudi mi Kostrivničani kdaj do svojega društvenega doma. — Bog živi! — O. F.

Orlovska pisma.

Najdražji prijatelj!

Smatral sem za potrebno, da Te opozorim na važnost koraka, ki ga napravi mladenič, ki se odloči za zakonsko življenje. Pri tem pa nisem mogel, da ne bi omenil vzvišene lepote zdržnega, deviškega življenja. Ni bil moj namen, spuščati se izčrpano v eno ali drugo vprašanje. Hotel sem Te le opozoriti, da boš vedel ceniti globoko resnost in važnost prega in odlično lepoto ter krepkost drugega. Kakor se že odločiš, vedi, da je povsod možno krepkostno življenje.

A za enkrat, prijatelj moj, ostane zate prej kot slej potreba in zahteva čistega življenja. Saj so vsa moja pisma služila temu cilju: navdušiti Te za lepoto čistega življenja. Prijel sem za pero s to edino željo, da bi Tvoja ponosno kvišku stremeča duša objela ideal neomadeževane mladosti. Zato boš razumel, da Ti danes, ko završujem tovrstna pisma, v dveh, treh stvkih postavim še enkrat ta najlepši mladostni ideal pred Tvoje oči.

Čutim, da se že skoraj ponavljam, ko Ti poslednjič kličem: ljubi čistost, ker ona je najidnejši kras mladeniške duše. Temu idealu na ljubo boš rad žrtvoval nekaj, česar nikoli ne boš pogršel in kar nikdar ne boš obžaloval. Samo da se enkrat dokoplješ do prepričanja, da čisto, zdržno življenje ni nekaj Tebi zoprnega, Troji naravi nasprotnega in sovražnega, kakor hitro si osvojiš mišljenje, da tej žrtvi, ki jo zahteva samopremagovanje odgovarja neskončno večji dobiček, ki ga zaznamuje zdrav razmah vseh le nepoznanih sil, ki spe v Tebi in svež procvit krepke mladosti, potem si že na poti, ki Te od koristnosti skoraj dovede do čednosti — in Ti boš rešen!

Lepoto zmage nad seboj so celo barbarski in paganski narodi vedno najvišje cenili. Pred vestalkami, posvečenimi devicami boginji Vestli so korakali liktorji v znamenje njihovega dostojanstva, prav kakor pred samimi rimskimi konzuli. In če je na smrt obsojeni slučajno srečal vestalko, je bil takoj pomiloščen. Enako čast kakor vestalke v Rimu so med Galci uživali Druidi in v Egiptu duhovniki boga Nila. Človeško občuti pred čistim človekom neko posebno spoštovanje, živi klic je to iz drugega sveta. Še tudi danes. Voj čistosti se širi krog neomadeževanih, spričo katerega celo moralno propalim zamre na ustnih drzni posmeh in žaljivka. Preživo čutiljo blodnost in manjvrednost lastnega življenja.

Je v resnici nekaj krasnega neomadeževana mladost. Že sam pogled na čistega, mladostno zanosnega fanta je krasen! Lep moški obraz je ožarjen notranje zadovoljnosti. Ne kvartajo ga trudne, dozorele, nekani predrzne poteze, ki jih strast značilno reže v mladostna lica. Neskaltjena vedrost je razlila po odkritem obrazu. V vsem vedenju je mladost, jakost, ki diši po pomladi in moči. Nič prisiljenega, nič trudnega, ne sledu o tisti življenjski prenasličnosti, ki jo odkrivajo od strasti izmognani lahkoživci. Prožen, sveže mladosten je korak, ne vlačí se plaho po zemlji kakor senca. Mnogobelajoloča moč ga žene k ustvarjanju, nove, skrite sile se sproščajo, da duša vriska radosti. Ko njegovi zablédli tovariši na temnih in sramotnih polih zapravljajo in uničujejo mlado življenje in sploja v zakon kakor razvaline, se čist mladenič upravičeno raduje svoje lepe bodočnosti, za katero mu je porok njegova neomadeževanost.

Kako lepa mora biti šele duša, ki gleda v svet tako bodro z jasnimi in mirnimi očmi. Najvišji vzor človeku je podoba božja. Bog pa je zgolj duh, zato mu je človek tem bolj podoben, čim bolj je poduhovljen. Čisti se najbolj bliža temu vzvišenemu idealu. Priboril si je gospostvo nad telesnostjo in njenimi nagoni. Dušernost obvlada telesnost in jo nekam skrivnostno prosera, da vsa slutijo v njem otroka božjega. Njegova pot za velikimi cilji je ravna. Ni se mu treba boriti za vsak dober sklep z nižjimi nagoni; bogopodoben duh vlada in telo služi. Strasti ga ne tirajo v propast, ne pehajo ga v zločesta dejanja, ki bi se jih moral sramovati. Življenje je izpolnjeno s plodnosnim in blagoslovljenim delom.

Nečistnika strast prej ali slej razočara in tedaj se zgane ranjena in prezirana duša, ki jo greh nikoli in v nobenem slučaju osrečiti ne more. Nemir in strah razjeda osrčje, strah pred časnimi in večnimi posledicami plaši dušo. Vest čistega fanta pa je mirna, duša je zadovoljna, ker se čuti v božjem varstvu. Zaveš, da je otrok božji in v posebnem božjem varstvu mu pomaga preko težkoč življenja. Zdrav optimizem mu ohranja vedro čelo tudi tedaj, ko drugi omagujejo.

Veš, da ljudi ne cenimo po besedah in načrtih, ampak po udejstvovanju, po moči. Posebno med fanti pride to do veljave. Ne tisti, ki se širokousti, kaj velja, ampak, kdor nekaj premore. Moč le navdaja s ponosom, slabost je poniževalna. Zmaga nad seboj je brez dvoma dokaz največje moči. Nečistniki se ne morejo obvladati, ker so slabiči. Večkrat se sliši iz njihovih vrst: čisto življenje je nemogoče. Tem odgovori: Seveda je nemogoče tebi, ki si slabič. Jaz pa to zmorem in ponosen sem na to!

Bodi in ostani zmagovalec nad svojimi nagoni. Imel boš ponosno zavest, da si zmagal tam, kjer so tisoči in milijoni podlegli. Tebi, zmagovalcu v sto in tisoč ljutih bojih ne bo nemogoča skoraj nobena stvar več. Z uspehom in lahkoto boš vršil velike reči. Ker boš gospodoval nad nižjim človekom, ki je v Tebi, boš v resnici nad človek, upravičen, da gleda in meri življenje z višjega stališča. Iz svojega gospodujočega stališča se nikdar ne daj od slabih tovarišev potegniti v blato nesramnosti. Take nižine niso za otroke solnca! Le pusti nasladneže, da jih strast izjedka, jim izsrka iz kosti mozeg, oslabi živčevje, otopi duha in pobere rože z lic, — ti pojdi kakor orjak svojo pot skozi življenje. Čutil boš, kako po vsaki zmagi raste v Tebi nova moč; volja bo jeklenela, značaj pa se ulrdil, izčistil in vsmeril lepemu življenju naproti.

Sicer pa kdor se ne da premagati hudemu, ta postane apostol, vsejan od Boga med bedni rod. S svojo jako in plemenito dušo je svetilnik, h kateremu hlepe od strasti ponižana in strla srca. Njegov solnčni zgled sugerira brezvoljno množico, da se ta in oni odloči za posnemanje. Kdor prihaja v njegovo bližino, se čuti boljšega in dvignjenega. Stik z vsoršenim človekom je za vsakogar doživetje, ki zapušta globoko sledove. Tudi v srcu največjega izgubljenca je iskra poštenja. Često je potreba le besede, nili ne, zadostuje pogled, da zamorjena iskra zaplami v zubelj, ki se sprerže v požar, ki srce docela spremeni. Tako n. pr. spoštljanje, ki ga pokažeš v občevaranju z ženskami, čeprav manjvrednimi, pokliče v le-teh v spomin podobo, ki je bila morda že pozabljena in iz duše odstranjena — podobo njihovega lastnega deklškega dostojanstva, ki je res zaslužila spoštljanje. Ali se ne bodo potrudile, da celo sedaj postenejo vredne časti in obzirnosti, katero jim izkazuje plemenit človek?

Višje še kol moč čeniš svobodo. V resnici je to največja človeška dobrina in vemo, da se človek podreže najtežjim žrtvam, da žrtvuje tudi življenje, le da bi sebi in svojim priboril svobodo. Boljša smrt kot suženjstvo!

Za življensko srečo je pa potrebna tudi notranja svoboda, da človek ni suženj svojih strasti. A koliko jih je, ki so po zunanje pogumni borci, v boju s seboj pa docela odpovedo in strast si jih usužnji. Suženjstvo je za tako stanje edino pravi izraz. Takemu človeku je kakor bi bil okovan. Marsikaj hoče, veliko dobrega sklene, a nima moči, da bi tisto tudi izpeljal. Večja kot dobra volja je sila nagonov. Po vsakem privoljenju pa strast raste, po vsakem padcu se odebli in okrepi kakor zver, ki postaja vedno silnejša, vedno bolj požrešna in nepočakana. Oglašča se neizprosno in nujno, vedno pogostejše in večje so njene zahteve, uboga žrtve pa nima ne moči ne poguma, da bi odrekel. Ali ni to suženjstvo najnižje vrste? Mesto da bi bil ponosen jezdec, ki s krepko roko kroti konja, je sam postal ježna žival — on, kralj-stvarstva — strast ga pa jaše in jaše, ga goni in peha vedno usodnejše — mrliči jezdijo jadrno — v prepad!

To je usoda nečistnikov. Taka bi bila tudi Tvoja usoda, ko bi se udal strasti. Nasprotno pomenja čistost svobodo! Ljudje čistih src uživajo svobodo otrok božjih. To je res idealno življenje. Jasen razum določa življensko pol, ne strast, ki bi se je moral sramovati, ne blodne želje, ki bi jih moral pred poštenjaki prikrivati. Izločen je vsak čezmeren vpliv strasti, svobodno more razvijati svoje bogate sile, nič ne zatemnjuje jasnega življenskega obzorja. Strast ga ni okovala v okove in mu postrigla peroti, da bi kakor v kletki brezupno zrl v sinjino neba pa vedel, da je ne more doseči; ki bi le stresal okove, pa se jih ne otresel; ki bi le želel, hrepeneče želel si drugačnega, lepšega življenja, a se ne bi mogel dvigniti iz umazanga blata. Ne, čist fant je svoboden, je kondor, je solncu brat, ki ponosno in zmagoslavno pluje nad vrhovi gora. »K solncu, k svetlobi Orel hili!«

Glej, to je svoboda čistih, s katero se nobena druga primerjati ne da. Prijatelji najdražji, če ne uživaš te svobode, potem se do nje pribori. Raztrgaj vsako suženjsko verigo kot sramotno in Tebe nevredno. Takoj začni — še danes!

* * *

Končavam. Ne vem, naj se mar veselim, ali morda celo zagovarjam, da sem Ti napisal teh 17 pisem. V resnici se dolgo nisem mogel odločiti, da govorim o teh stvareh odkrito s Teboj. Toda vem, da je spolno vprašanje os, krog katere se sučejo sicer najtišje, a zato morda najjačje želje in misli mladega človeka. Tudi Ti si takšen, zato sem mislil, da bi morda storil dobro delo, ko bi Ti to velevažno vprašanje pojasnil s poštenega, edino pravega krščanskega stališča. Za marsikoga je tozadevno jasna in odkrita beseda rešilna. Neizmerno mi je žal vsakega strtega življenja. Toliko sem jih videl, ki so brsteli ponosno in smelo božjemu solncu nasproti, ki so mnogo, mnogo obetali — pa se je zgodilo, da so nenadno klonili, ustavili sredi poti svoj korak, zavrgli visoke cilje in se zgubili v množici. Zakaj? Odgovor si dobil v pismih. — Seveda pouk ni vse. Predobro vem, da se čistost ne izvojuje s poukom ampak z voljo. Zato sem predvsem hotel vplivati na Tvoje hotenje. Če boš resno hotel, boš tudi zmagal! Včasih bo morda res hud boj, a ne smeš pozabiti potrpežljivosti s samim seboj. Najlepše zmage stanejo največ truda. Tudi to boš skušal, da se počuti človek, ki je v Tebi morda močan, ne da kar docela zatreti. Silil bo na površje, kjer in kadar bo mogel. Ampak na Tebi je, da zraste poleg njega polagoma drug človek, ki bo imel onega docela pod oblastjo, nov človek,

ki ni ustvarjen po mesu, ne po krvi, ampak po volji božji. Čim bolj bo rasel duhovni človek in se krepil, tem bolj bo admiral meseni človek in Ti se boš radoval vedno tesnejšega združenja z Bogom.

In tako Ti kličem z Bogom, najdražji! Bodi cel fant! Deva Zmagovila naj Te čuva, ona naj zaščiti Tvoj boj in naj ga vodi do zmagovitega konca.

Bog živi!

Brat Janez.

Urednik fantom.

A. Hromski. Čisto si nas pozabil! Kako to?

Hribogorski. Predvsem povem, da je Tvoj psevdonim začuda čudna zmes. Temu odgovarjajoča je tudi Tvoja pomladna pesem: besede, ki so samo besede in prav nič ne povedo. Sodim, da tudi v prozi ne znaš pove-

dati. In če tega ne umeš, kako boš povedal v vezani besedi, če nisi pesnik? Pa brez zamere!

F. K. R. Št. V. — Škoda, da je prišel Tvoj spis o majniku prepozno. Imel sem namreč že prej sestavek, ki je natisnjen na prvi strani te številke. Dva mi ni kazalo objavljati. Ali naj ga prihranim za prihodnje leto? Znaš napisati, zato še kaj pošlji!

TO ————— IN ————— ONO

Lojze:

Naši pritrkovavci.

(Dalje.)

Pritrkovanje mora biti živahno in veselo, poskočno, da prevzame še tako čemerne poslušalca. To se da doseči, kakor smo rekli zadnjič, z mnogimi melodijami — in pa z dinamiko. (Dinamika: moč, izražanje moči. Dinamika glasu: Igravec [govornik] govori glasno, mogočno, da njegov glas napolnjuje dvorano kakor grom, pravimo: Sijajna dinamika! Če pa njegov glas ostaja na odru, kakor bi govoril samemu sebi, tedaj pa pravimo: V glasu nima bogve kakšne dinamike. Dinamika v pritrkovanju: pritrkovanje je glasnejše ali tišje, narašča ali pojema.) V tem oziru so možni različni načini. Melodija se začne glasno, proti sredi pa je vedno tišja in tišja, nato pa zopet vedno bolj narašča, dokler ne pride na koncu do začetne moči. Ali pa se melodija začne čisto nalahko, proti sredi pa raste in raste in je vedno glasnejša in pogumnejša, nato pa zopet pada in zamira, proti koncu je že čisto tiha, kakor je bila v začetku. Ta način je čisto naraven pa učinkovit, še tako preprosta melodija silno veliko pridobi na živahnosti. Lahko pa ima melodija slab, tih začetek in raste, na sredi je nekako srednje močna, pa še vedno raste in se konča v popolni jakosti. Ti načini so uporabljivi, tudi če je veliki zvon v pogonu. Veliki zvon jo bije počasi in z močjo, ostala dva (oz. trije) pa sta vedno tišja, kakor bi se oddaljevala od njega, nato pa sta vedno glasnejša, kakor bi se mu zopet približevala. Pritrkovanje pa postane po tem načinu raztrgano in neenotno, zato se ga ne smemo posluževati prevečkrat in predolgo. Lahko pa tudi veliki zvon pojema z ostalima dvema (oz. tremi), samo zvonivec ga mora pustiti, da niha sam toliko časa, da komaj še enako udarja na obe plati, nato pa mu »pomaga«, počasi in nalahko, z vsakim potegljajem nekoliko bolj in kakor veliki zvon zvoni vedno glasneje, tako so tudi ostali zvonovi, na katere se pritrkuje, vedno glasnejši, vsa melodija raste, dokler ne pride do polne moči, ko je veliki zvon v polnem pogonu in je tudi pritrkovanje na ostale zvonove najglasnejše. Nato se vsa melodija pritrkuje enkrat (lahko tudi večkrat) v tej jakosti, nato pa se zopet popusti vrv velikega zvona, da počasi pojema, z njim vzporedno pojemajo ostali zvonovi.

To naraščanje in pojemanje silno poživijo pritrkovanje, iste melodije se čisto izpremenijo, če jih pritrkujemo po drugem načinu. Pritrkovanje je kakor bi bilo živo. Pride bogve odhod na naša ušesa, tiho in boječe, potem se nam pa vedno bolj približuje, vedno glasneje in pogumneje, nato pa zopet odleti bogve kam, da ga komaj še slišimo nekje v daljavi, pa se zopet vrne in oživi pred nami, kakor bi veter nosil te glasove mimo nas. Poskusite že priobčene melodije pritrkovati na te načine in boste videli, koliko razlike je v tem in »razlika mikak«. — To naraščanje in pojemanje pa mora biti lepo izpeljano, ne prisiljeno, biti mora čisto naravno. Vsak udarec je za spoznanje krepkejši, oziroma, če melodija pojema, šibkejši. Vsak pa bo uvidel, da tako pritrkovanje ni igrarč, ampak je že precejšnja umetnost, katero si človek pridobi samo z vajo. Toda fant, ki mu je kaj za lepo pritrkovanje — komur ni nič za to, ni »fant od fare« — se ne ustraši nobenega truda! Če ne gre četrtič tako lepo, kakor bi moralo iti, bo šlo pa petič, samo odnehati ne, človek se vsega lahko nauči. Ko pa se roka toliko privadi, da že sama čuti, koliko je treba pritegniti kembelj, da bo udaril ravno prav, in ko je vsa melodija že v ušesu, da ni treba vedno gledati na papir poleg sebe, tedaj je pa ves trud obilno poplačan. In če je mogoče pridobiti si tako spretnost — kaj vse pa človeku ni mogoče! — ne smemo prej odnehati, dokler si je ne pridobimo! Naj le pojo lemeži in kose po

skednjih, saj so dolge nedelje in bodo še vedno daljše, naj se poti utrjena dlan, ko ziblje težki kembelj, da bo le pritrkovanje tako, da ga bodo veseli pritrkovavci in vaščani.

Triglasno pritrkovanje:

123223	123322	a)
122323	122332	
122333	132322	
123233	1232	
123232	1223	b)
122233	1233	
123323	132232	c)
	123332	
	132332	

Štiriglasno pritrkovanje:

1223	1233	a)
1242	1244	
1324	1243	
1323	1324	
1332	123434	b)
1344	122344	
1423	134423	c)
	1344	
	1342	
	1423	
	1322	

Melodija pod a) se pritrkuje večkrat vsa. Ko se pritrkuje prvič, je še čisto tiha, veliki zvon komaj udarja na obe plati, drugič je že nekoliko glasnejša, tretjič še bolj itd., šestič, ko je veliki zvon že v polnem teku, je najglasnejša (naraščanje naj pomeni $\wedge$ pred melodijo). Nato se šestkrat pritrkuje melodia pod b), nato pa šestkrat melodia pod c), in sicer v obratnem redu: prvič je najglasnejša, drugič že nekoliko tišja, šestič je že čisto tiha in se znova lahko začne melodia pod a) (pojemanje naj pomeni znamenje $\vee$ pred melodijo). Isto velja za štiriglasno pritrkovanje.

triglasno:

1123	223311
1212	121233
3213	123123
2213	133222
1233	
1213	

Stoječe melodije:

štiriglasno:

1234	34434
1211	23342
3214	12123
3434	11234

Tolmačev nabiralnik.

Emancipiran: osvobojen;
manira: vedenje, lepo vedenje;
finesa: vljudnost, uglajenost;
kontrabant: na skrivaj, tihotapsko;
fond: zaklad, sklad.

Iz knjige »Orlovstvo«.

Heterogen: raznovrsten;
nevtralen: nepristranski;
altruizem: pravno načelo, da mora človek živeti za druge, ljubezen za bližnjega;
karikatura: zasmehljivo pretirana podoba, spaka.

Mali oglasi.

7 kompletnih orlovskih krojev ima na prodaj orlovski odsek na Vačah pri Litiji, kjer se tudi izve cena in vse drugo.

Romanje na Trsat.

Romanje na Trsat priredi v dneh 23. do 25. julija t. l. »Sveta Vojska« v Ljubljani. Izkaznice, ki dajejo pravico do polovične vožnje po železnici in brez-

plačnim izletom po morju, se dobe v pisarni »Svete Vojske« v Ljubljani. Poljanski nasip 10. Izkaznica stane 50 Din. To romanje bo jasno dokazalo troje lepih čednosti našega naroda: Smisel za lepoto narave, globok verski čut in z njim združeno prostodušno veselje do romanja. Vsako leto, ko zabrsti prvo popje v dolini in prigostolijo prve lastavice iz tujine, se zbudi v srcih hrepenenje, porojeno iz lepih spominov. In se podajo romarji na pot, polni svetlega pričakovanja v očeh in radostnega razpoloženja v srcih. Podajajo se na pot, da spet po dolgem času pozdravijo Njo — Kraljico božjo na Trsat. ... Nad vse lepa je ta božja pot in nepopisno diven je razgled po sinjem Jadranskem morju. Blagor njim, ki so deležni teh naravnih telesnih in duševnih užitkov! Kot krasna roža se razbohoti v njih ugodje in požene osvežujoče korenine v najtišje koticke zamaknjenega srca. Pozabljene so vse skrbi, težave in razočaranje vsakdanjega življenja. ... — Bratje Orli, sestre Orlice! Razpnite v svobodno dalj perutnice! Ko se bo kot čudežen diamant raziskril mesec julij v žaru poletnega solca — odjadramo v mogočnem zaletu tja — h Kraljici božji na Trsat! Ta izlet bo obenem nekakšna manifestacija krščanske misli in manifestacija treznostne ideje, ki potrebuje vedno nove, vedno jačje opore in porasta! Kdor je proti treznostnemu gibanju, ta ne ljubi svojega naroda in je proti kulturnemu in gospodarskemu napredku svoje domovine! Zato, bratje Orli, sestre Orlice, poletite z nami! Dokazimo, kaj zmoreta krščanska misel in treznostna ideja, kadar se nerazdružljivo stneeta med seboj v mogočno armado! — Mirko Kunčič.

Vsebina 5. številke: Prosveti in omiki: F. Strah: Naš majnik. — M. S.: Slovenski materi. — V. Winkler: Trnovski drvarji. — F. Strah: Suh list. — V. Winkler: Žalostna misel. — Br. Janez: Rimski mozaik. — Organizacija: V. Jeločnik: Kakšen naj bo orlovski kraj. — Telovadba. — Sportni pregled. — Iz kraja v kraj. — Od srca do srca: Orlovska pisma. — Urednik fantom. — To in ono: Lojze: Naši pritrkovavci. — Tolmačev nabiralnik. — Mali oglasi. — Slika: Člani odseka v Velikih Laščah.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA VSEH
VRST TISKOVIN ZA URADNO, PO-
SLOVNO IN ZASEBNO PORABO —
IZDELUJE TUDI KLIŠEJE ZA ENO- IN
VEČBARVNI TISK, RAZPOLAGA Z
LASTNO LITOGRAFIJO IN POSEBNIM OD-
DELKOM ZA BAKROTISK, KI IZVRŠU-
JETA RAZNOVRSTNE ILUSTRACIJE

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

ŠOLSKE ZVEZKE

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

Knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

**Naša domača
Kolinska cikorijska**

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Preči požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe
kakor tudi stavbe med časom gradnje; b) vse
premično blago, mobilije, zvonove in enake;
c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjs-
nem oddelku zavarovanje na doživljenje
in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska
zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stavbna in kleparska dela v priznani
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežne plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri

„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje, poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Parni stroj in parna turbina. Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. Z mnogimi slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana v platno Din 80.—.

Parni kotel. Učna knjiga za kurjače in posestnike parnih kotlov S slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana Din 30.—.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravlilstva. Sestavlil F. Magister. V dodatku: Zdravilna zelišča v podobi. V platno vezana Din 75.—, broširana Din 60.—.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadj. nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Vez. Din 80.—.

Ljudski oder:

Miklova Zala. Igra v petih dejanjih.
Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih.
Pe dvanaestih letih. Igra v štirih dejanjih.
Kampostelski romarji. Pevska igra v štirih dejanjih.
Mlinar in njegova hči. Ljudska igra.

Scapinove zvijače. Komedija v treh dejanjih.
Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih.
Pevske točke k igri Revček Andrejček. Din 20.—.

Vsak zvezek stane Din 18.—.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpolago.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pri nakupu blaga zglasite se gotovo v trgovini
R. Miklauc „pri Škofu“
v Ljubljani, Lingarjeva ulica

kjer je že Vaš stari oče kupoval vedno dobro in trpežno blago, ker ta trgovina obstoji že skoraj 60 let. Našli boste vedno veliko in bogato zalogo najnovejšega blaga, kakor modnega kamgarna v par sto vzorcih za moške obleke. Dekleta imajo lepo izbiri volnenega, svilnatga in perilnega blaga, kakor tudi najnovejših rut in šerp. Za neveste je na zalogi vedno lepo in trpežno blago za balo. Postrežba znano dobra in prijazna, cene strogo solidne in konkurenčne. Zato čimprej na svidenje v trgovini

R. MIKLAUC.